षभाग्भवति यथोक्तं भगवता यस्यनाहंकृतोभावोबुद्धिर्यस्यनलिप्यते हत्वापिसइमाँल्लोकान्नहंतिननिबध्यतइति ॥६८॥ प्राणिकर्मानुरोधात्सदसद्वाफलंददत् ईश्वरस्तत्प्रयुक्ता अन्येनवैषम्यादिभाजोभवंतीत्याह अथेत्यादिना धर्मस्यार्थः फलंतत्रविषयेसर्वस्यकर्तुःपरवशत्वादधर्मवद्धर्मोपिकिंफलंददातिनवेतिसंशयेच्छेत्तव्ये अब्रवीत्कालः ॥६९॥

तस्मादुभौकालवशावावांनिर्दिष्टकारिणौ ॥ नावांदोषेणगंतव्यौत्वयालुब्धककर्हिचित् ॥६८॥ भीष्मउवाच अथोपगम्यकालस्तुतस्मिन्धर्मार्थसंशये ॥ अब्रवीत्पन्नगंमृत्युंलुब्धंचार्जुनकंतथा ॥६९॥ कालउवाच नह्यहंनाप्ययंमृत्युर्नायंलुब्धकपन्नगः ॥ किल्बिषीजंतुमरणेनवयंहिप्रयोजकाः ॥७०॥ अकरोद्यदयंकर्मतन्नोर्जुनकचोदकं ॥ विनाशहेतुर्नान्योस्यवध्यतेयंस्वकर्मणा ॥७१॥ यदनेनकृतंकर्मतेनायंनिधनंगतः ॥ विनाशहेतुःकर्मास्यसर्वेकर्मवशावयं ॥७२॥ कर्मदायादवाँल्लोकःकर्मसंबंधलक्षणः ॥ कर्माणिचोदयंतीहयथान्योन्यंतथावयं ॥७३॥ यथामृत्पिंडतःकर्ताकुरुतेयद्यदिच्छति ॥ एवमात्मकृतंकर्ममानवःप्रतिपद्यते ॥७४॥ यथाच्छायातपौनित्यंसुखंबद्धौनिरंतरं ॥ तथाकर्मचकर्ताचसंबद्धावात्मकर्मभिः ॥७५॥ एवंनाहंनवैमृत्युर्नसर्पोनतथाभवान् ॥ नचेयंब्राम्हणीवृद्धाशिशुरेवात्रकारणं ॥७६॥ तस्मिंतथाब्रुवाणेतुब्राम्हणीगौतमीनृप ॥ स्वकर्मप्रत्ययाँल्लोकान्मत्वार्जुनकमब्रवीत् ॥७७॥ ॥ गौतम्युवाच नैवकालोनभुजगोनमृत्युरिहकारणं ॥ स्वकर्मभिरयंबालःकालेननिधनंगतः ॥७८॥ मयाचतत्कृतंकर्मयेनायंमेमृतःसुतः ॥ यातुकालस्तथामृत्युर्मुंचार्जुनकपन्नगं ॥७९॥ भीष्मउवाच ततोयथागतंजग्मुर्मृत्युःकालोथपन्नगः ॥ अभूद्विशोकोर्जुनकोविशोकाचैवगौतमी ॥८०॥ एतच्छ्रुत्वाशमंगच्छमाभूःशोकपरंनृप ॥ स्वकर्मप्रत्ययाँल्लोकान्सर्वेगच्छंतिवैनृप ॥८१॥ नैवत्वयाकृतंकर्मनापिदुर्योधनेनवै ॥ कालेनैतत्कृतंविद्धिनिहतायेनपार्थिवाः ॥८२॥ वैशंपायनउवाच इत्येतद्वचनंश्रुत्वाबभूवविगतज्वरः ॥ युधिष्ठिरोमहातेजाःपप्रच्छेदंचधर्मवित् ॥८३॥ इतिश्रीमहाभारतेआनुशासनिकेपर्वणिअनुशासनप॰दानधर्मगौतमीलुब्धकव्यालमृत्युकालसंवादेप्रथमोऽध्यायः ॥१॥ ॥छ॥

संगिनामेवधर्माधर्मफलंभवतिनत्व

संगानास्माकमित्याशयवानाह नहीति ॥७०॥७१॥७२॥ कर्मैवदायादःपुत्रवत्तारकंतद्वान् कर्मसंबंधः कर्मफलयोगः तदेवलक्षणंपुण्यपापवत्ताज्ञापकंयस्यतथा ॥७३॥७४॥७५॥७६॥ कर्मैवप्रत्ययःकारणंयेषांतान्लोकान्स्वर्गादिकादीन् ॥७७॥७८॥ तत्कर्मपुत्रशोकप्रदं ॥७९॥८०॥ आख्यायिकाफलमाहद्वाभ्यां एतदिति ॥८१॥८२॥८३॥ इत्यानुशास॰ नैल॰ भारतभाव॰ प्रथमोऽध्यायः ॥१॥ ॥छ॥

Digitized by Google